

Géographie Universelle, udgivet under Direktion af P. Vidal de la Blache (†) og Lucien Gallois, Professor ved Sorbonne. Librairie Armand Collin, Paris.

9. Bind: *Asie des Moussons* af Jules Sion, Professor ved Universitetet i Montpellier.

1. Del: *Généralités, Chine et Japon* (20×29 cm., 272 Sider, 43 Kort og Figurer i Teksten, 102 Fotografier paa 48 Tavler og 1 farvetrykt Kort (Japan-Korea). Paris 1928.

Som 6. Bind i Rækken af den store franske Regionalgeografi er nu udkommet 1. Del af „Monsunisien“, det eneste af Værkets 15 Bind, som i Titelen indeholder et meteorologisk Element.

I al Almidelighed er det vel uheldigt at benytte Vindforholdene som regionalgeografisk Inddelingsgrundlag, ja selv for en Inddeling i Klimazoner tør man vist hævde, at det ikke er Vindene, men Varmen og Nedbøren, som er de afgørende Faktorer.

Det eneste Omraade, hvor det i nogen Grad kan forsvares — men ogsaa kun i nogen Grad — er det her behandlede: det østlige og sydlige Asien, men selv her forekommer det mig, at den Omstændighed, at der finder et regelmæssigt Vindskifte Sted to Gange om Aaret, er for spinkelt et Grundlag til at slaa Kina, Japan og Indien sammen. I næsten alle andre Henseender er disse Lande dog yderst forskellige; det gælder saaledes Terrænet, Klimaet (fra tropisk til koldt tempereret), Plantevæksten og Folkene (saavel i Henseende til Race som Kultur). Monsunisien er derfor ikke en geografisk Enhed, og det vilde have været naturligere, om dette Omraade var blevet behandlet i to *selvstændige* Bind: Østasien og Sydasien.

Som det nu er, er det kun rimeligt, at Forfatteren Jules Sion, der er Professor i Geografi ved Universitetet i Montpellier, begynder med et Kapitel om Klimaet med særligt Henblik paa Vindforholdene, et særdeles velskrevet og instruktivt Afsnit, støttet af nogle udmærkede Kort. I Tilslutning hertil gives en Oversigt over Plantevækst og Kulturformer, bl. a. illustreret med gamle kinesiske Tegninger.

Efter denne Indledning (54 Sider) følger en udførlig Beskrivelse af Kina og Japan, som optager Resten af Bindet, saaledes at Forfatteren i Realiteten har foretaget den ovennævnte Deling. Med særlig Interesse læses Afsnittene om de økonomiske og politiske Forhold i disse to Stater, som først nu eller for faa Aartier siden er blevet aabnet for den europæisk-amerikanske Teknik, hvilket har betydet en fuldstændig Revolution i de gamle højt kultiverede Lande. I Japan skete Fornyelsen hurtigt, og dette Land har allerede i en Aarrække hørt med til Stormagterne. For Kina, som er meget større, og hvor Kulturen er

mere oprindelig, blev det nye Aarsag til de nuværende kaotiske Tilstande. Fremstillingen er ført helt op til 1928, og for den, der vil følge med og forstaa den politiske Udvikling i det fjerne Østen, vil dette Bind være af stor Betydning; af de hidtil udkomne forekommer det mig at være det mest interessante.

Einar Storgaard.

Siegfried Passarge: Morphologie der Erdoberfläche. (13×19 cm. 152 S., 65 Afbildninger i Teksten, 32 Fotografier.) Ferdinand Hirt, Breslau 1928.

I en kort og knap Form uden mange overflødige Ord giver Forf. en Oversigt over Jordoverfladens Former, som beskrives og anskueliggøres gennem en Mængde skematiske Figurer. Han følger her det samme Princip, som han har bragt til Anvendelse ved Udarbejdelsen af sine større Haandbøger, at lægge Hovedvægten paa det rent deskriptive, at isolere en Mængde Formtyper og give dem Navne. Denne Del af Arbejdet er udført fortrinligt, og ved Hjælp af det gode Register vil Læseren let og hurtigt kunne orientere sig og anvende det som en lille Haandbog. Med Interesse og Udbytte læser man det i en noget bredere Form skrevne Afsnit: Morphologie der Landschaftsgürtel, hvor man faar en til Undervisningsbrug meget anvendelig Oversigt over Jordoverfladens Udformning i de forskellige Typer af Skovlande, Steppelande, Tørhedsørkener og Kuldeørkener.

Der kan imidlertid rettes forskellige Indvendinger mod Tilrettelæggelsen af Stoffet. Erosionsmorfologien behandles saaledes paa ca. 85 Sider, medens Omtalen af Tektonik og Vulkanisme er indskrænket til 15 Sider, hvilket maa siges at være et Misforhold i Betragtning af de sidstnævnte Fænomeners store morfologiske Betydning og de senere Aars betydningsfulde Resultater paa dette Forskningsomraade. I Behandlingen af Erosionsmorfologien savner man i nogen Grad en Redegørelse for Hovedlinjerne i de forskellige Erosionssystemers Forløb, f. Eks. har jeg forgæves søgt Ordet Peneplan, hvorimod en Mængde Mellemstadier under Daludviklingen Kerbthal, Flussohlethal, Horizontalsohle, Böschungsohlethal, Muldenthal o. fl. har faaet en ret indgaaende Behandling.

Saa vel Valg som Udførelse af Billedmateriale er gennemgaaende godt, men man savner Anvendelsen af Blokdiagrammer, der som Anskuelsesmiddel er af meget betydelig Værdi. Til Gengæld har en stor Mængde af de skematiske Figurer den Fordel at være opstillede saa simpelt, som det vistnok er muligt, hvilket gør dem meget anvendelige i den daglige Undervisning i Geografi og Geologi.

Niels Nielsen.